

LETNO POROČILO ZA LETO 2017: POVZETEK

<https://eiopa.europa.eu/>

eiopa

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

Fotografije:

naslovnica: istockphoto/bowie15; strani 4 in 6: EIOPA/Martin Joppen.

Print	ISBN 978-92-9473-080-0		doi:10.2854/684937	EI-AD-18-001-SL-C
PDF	ISBN 978-92-9473-089-3	ISSN 2529-590X	doi:10.2854/99229	EI-AD-18-001-SL-N

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2019

© EIOPA, 2019

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Za vsako uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, ki ni zaščiten z avtorskimi pravicami EIOPA, je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov pravic.

**LETNO POROČILO ZA LETO 2017:
POVZETEK**

VSEBINA

VSEBINA	2
UVOD	3
PREDGOVOR	4
PREDGOVOR IZVRŠNEGA DIREKTORJA	6
POVZETEK	8
Varstvo potrošnikov	8
Konvergenca nadzora in izboljšanje delovanja notranjega trga	8
Finančna stabilnost	9
ORGANIZACIJSKA SHEMA ZA LETO 2017	10

UVOD

Zavarovalništvo ima v družbi pomembno vlogo. Če deluje dobro, prevzema tveganje ter prispeva h gospodarski rasti in finančni stabilnosti, s čimer javnosti nazadnje zagotavlja večjo finančno varnost. Zavarovalniški sektor EU je s sredstvi, ki znašajo približno dve tretjini bruto domačega proizvoda (BDP) EU (70 % v letu 2017)¹, pomemben del finančnega sektorja. Potrošniki so zaradi obveznosti, ki zajemajo tretjino premoženja evropskih gospodinjestev, glede prihodnjega prihodka odvisni od vidikov zavarovalniškega sektorja. Enako so poklicne pokojnine ključne za zagotovitev, da so starejši zaščiteni pred tveganjem revščine v obdobju upokojitve. Sredstva pokojninskih skladov, ki znašajo približno 24 % BDP EU², v nekaterih državah pa celo znatno več, hitro naraščajo in vse bolj zagotavljajo vir naložb v finančne trge.

Organ EIOPA je bil ustanovljen januarja 2011 kot rezultat reform nadzorne strukture v finančnem sektorju EU. Je neodvisno svetovalno telo Evropske unije, ki svetuje Evropskemu parlamentu, Svetu Evropske unije in Evropski komisiji. Njegove temeljne odgovornosti so, da podpira stabilnost finančnega sistema, zagotavlja preglednost trgov in finančnih produktov ter varuje imetnike polic, člane sistemov pokojninskega zavarovanja in upravičence.

Poslanstvo organa EIOPA je varovati javni interes s prispevanjem h kratko-, srednje- in dolgoročni stabilnosti in učinkovitosti finančnega sistema v korist gospodarstva EU, njenih državljanov in podjetij. To poslanstvo uresničuje s spodbujanjem trdnega regulativnega okvira in usklajenih nadzornih praks, da zavaruje pravice imetnikov polic, članov sistema pokojninskega zavarovanja in upravičencev ter prispeva k javnemu zaupanju v sektorja zavarovanj in poklicnih pokojnin Evropske unije.

Organ EIOPA je eden od treh evropskih nadzornih organov, ki so pomemben element evropskega sistema finančnih nadzornikov (ESFS), povezane mreže nacionalnih in evropskih nadzornih organov, ki zagotavlja potrebne povezave med makro- in mikrobonitetno ravno, medtem ko vsakodnevni nadzor ostaja na nacionalni ravni.

¹ Vir: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>.

² Vir: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>.

GABRIEL BERNARDINO
Predsednik

PREDGOVOR

Leta 2017 obeležujemo deset let od začetka finančne krize. Organ EIOPA od ustanovitve leta 2011 prispeva k razvoju enotnega evropskega pravilnika za zavarovanja in pokojnine, tako na področju bonitetnega nadzora kot tudi poslovanja. Uvedba novega evropskega regulativnega okvira pomeni postopen premik strateških prednostnih nalog organa EIOPA od regulacije k nadzoru. Osrednje točke naših dejavnosti v letu 2017 so bile krepitev konvergenca nadzora, izboljšanje varstva potrošnikov in vzdrževanje finančne stabilnosti.

Naša zaveza k oblikovanju skupne kulture na področju nadzora je dosegla mejnik s sodelovanjem z nacionalnimi nadzornimi organi (NSA), s katerimi smo določili ključne značilnosti visokokakovostnega in učinkovitega nadzora, ki podpira to kulturo. Od ustanovitve leta 2011 je naše delo usmerjeno v razvoj vseevropskega pristopa k nadzoru, čemur bomo zvesti tudi v prihodnjih letih, da podpremo nacionalne nadzornike pri krepitvi njihovih zmogljivosti za zagotavljanje visokokakovostnega nadzora.

V okviru enotnega evropskega trga je nadzor v veliki meri evropsko vprašanje, saj ponudniki zavarovanj iz ene države sklepajo posle v drugi državi, predvsem v skladu s sistemom svobodnega opravljanja storitev. Pomanjkljivosti pri nadzoru čezmejnega poslovanja, ki smo jih zaznali v letu 2017, nameravamo odpraviti s platformami, ki smo jih vzpostavili za lajšanje sodelovanja med nacionalnimi nadzornimi organi, s čimer bomo zagotovili pravočasno prepoznavanje in oceno tveganj. Omenjene platforme so primer dodane vrednosti, ki jo vseevropski vidik in usmeritev organa prispevata k nacionalnemu nadzoru, s čimer pomagata graditi zaupanje v notranji trg in splošno delovanje nadzornega sistema.

V letošnjem letu smo dosegli tudi pomemben mejnik pri spodbujanju doslednega pristopa k varstvu potrošnikov, in sicer s svetovanjem Evropski komisiji glede direktive o distribuciji zavarovalnih produktov, ki obravnava vprašanja, kot so navzkrižja interesov pri prodajnih praksah in tehnični standardi glede dokumentov z informacijami o zavarovalnih produktih.

Leta 2017 smo dokončali prvi del pregleda ureditve na podlagi uredbe Solventnost II, ki temelji na enoletnih izkušnjah z njenim izvajanjem. Evropski komisiji smo svetovali, naj sprejme poenostavljene izračune standardne formule zahtevanega solventnostnega kapitala. V okviru našega dela na področju finančne stabilnosti smo objavili mnenje, naslovljeno na evropske institucije, s katerim pozivamo k minimalni usklajenosti okvira za sanacijo in reševanje v zavarovalniškem sektorju ter izvajamo vseevropski stresni test za sektor poklicnih pokojnin.

Dober nadzornik je usmerjen v prihodnost, proaktiven in deluje preventivno. Za organ EIOPA to pomeni, da moramo ostati pozorni na politično in gospodarsko okolje okoli nas ter biti pripravljeni na morebitno potrebno ukrepanje. Zato posebno pozornost namenimo vprašanjem, povezanim z digitalizacijo in zavarovalniško tehnologijo (InsurTech), ter vzdržnosti financ. Poleg tega bomo še naprej skrbno spremljali vprašanja, povezana z odločitvijo Združenega kraljestva o izstopu iz Evropske unije, da v kar največji meri omejimo motnje storitev in motnje za potrošnike.

Nadaljevali bomo s podpiranjem dejavnosti Evropske komisije, ki so na evropskem dnevnem redu finančnih storitev, vključno z unijo kapitalskih trgov (CMU). Še posebej se veselimo nadaljnjega razvoja vseevropskega osebnega pokojninskega produkta (PEPP), ki bi lahko evropskim državljanom ponudil popolnoma novo shemo varčevanja za obdobje upokojitve. Pripravljeni smo sprejeti nove naloge, povezane s tem, in tudi tiste, povezane s pregledom evropskih nadzornih organov, ki nam omogočajo, da se še močneje osredotočimo na konvergenco nadzora.

Brez tesnega sodelovanja s pristojnimi nacionalnimi organi, evropskimi nadzornimi organi, evropskimi institucijami in drugimi deležniki ne bi mogli zagotavljati uspešnega dela. Zato bi se rad zahvalil vsem, tudi kolegom članom odbora nadzornikov in članom upravnega odbora, za njihovo konstruktivno sodelovanje in podporo v preteklem letu.

Pred desetimi leti smo bili priča škodljivim učinkom slabe ureditve gospodarstva in življenja ljudi. Če želimo okrepiti trajnostne dolgoročne naložbe in gospodarsko rast, potrebujemo stabilen in močan zavarovalniški in pokojninski sektor, ki ustrezno vrednotita tveganja, uporabljata trdne strategije za obvladovanje tveganja ter pravično obravnava imetnike polic, člane in upravičence. Naša naloga je zagotoviti, da skupaj izkoristimo vse prednosti ureditvenih reform po krizi, in sicer z zagotavljanjem visokokakovostnega in doslednega nadzora po vsej Evropski uniji. Še naprej bomo zavezani k temu cilju.

FAUSTO PARENTE
Izvršni direktor

PREDGOVOR IZVRŠNEGA DIREKTORJA

V letu 2017 je organ EIOPA kot organizacija še naprej učinkovito uporabljal svoje vire, pri tem pa skrbel za visokokakovostno izvrševanje svojega poslanstva.

Dobro izvrševanje je rezultat dobrih priprav, tako da je organ EIOPA, podobno kot prejšnja leta, izvajal svoje naloge v skladu z delovnim programom, ki je nastal s temeljitim načrtovanjem. Organ EIOPA je v letu 2017 z namenom dolgoročnega načrtovanja nalog in virov, sprejel ukrepe za nadaljnjo krepitev svojih dejavnosti načrtovanja in določanja prednostnih nalog, vključno s tistimi, povezanimi z upravljanjem sprememb in obvladovanjem tveganj.

Poleg tega je organ EIOPA nadaljeval prilagajanja svoji novi organizacijski shemi, ki je bila uvedena ob koncu leta 2016. V zvezi s tem sta bila ustanovljena oddelek za nadzorne procese in oddelek za pregled in konvergenco nadzora, ki boljše odražata razvoj dela organa EIOPA in osredotočenost na več nalog, ki so povezane z nadzorom.

Tudi v zvezi z razvojem nadzornih nalog si je organ EIOPA močno prizadeval za oblikovanje kompetenčnih okvirov. Naša prednostna naloga ostaja krepitev zmogljivosti našega osebja, zato so bile februarja 2017 uvedene nadzorne pristojnosti organa EIOPA. Ta lahko z vzpostavljenimi kompetenčnimi okviri bolje usposablja svoje osebje za izpolnjevanje spreminjajočih se potreb organizacije. Organ EIOPA bo še naprej oblikoval okvire za različne skupine osebja, vključno s pristojnostmi vodstva, ter zaposlenim nudil priložnosti za nadaljnje izobraževanje in razvoj.

Organ EIOPA želi postati učinkovitejša organizacija, kar ostaja njegov stalni cilj. Kjer je mogoče, ne razvija svojih rešitev, ampak sprejema sisteme in postopke, ki jih že uporablja Evropska komisija ali druge agencije EU. V letu 2017 je organ EIOPA sprejel pripravljalne ukrepe za sprejetje obstoječih e-rešitev za javno naročanje in človeške vire. Poleg tega je začel uporabljati storitve Komisije za razvoj in gostovanje spletnih strani.

Eden od ukrepov, ki omogoča zaposlenim učinkovitejše delo, je uvedba novega sistema za upravljanje dokumentov. Ta prispeva k večji skladnosti in sodelovanju med zaposlenimi.

Kar zadeva upravljanje virov, organ EIOPA izvaja svoje dejavnosti popolnoma v skladu s predpisi EU, pri čemer deluje odprto in pregledno. Njegov operativni proračun za leto 2017 je znašal 24 milijonov EUR, do konca leta pa je organ EIOPA dosegel stopnjo izkoriščenosti za izvajanje obveznosti v višini 99,79 %.

Organ EIOPA je odgovoren tako za vsebino svojega dela kot tudi za upravljanje virov. Posledično vzdržuje konstruktiven in odprt dialog s svojimi deležniki ter je vedno pripravljen na sodelovanje, kar nam omogoča, da stalno napredujemo.

Organ EIOPA si bo tudi v prihodnje prizadeval za izpolnjevanje štirih strateških ciljev, določenih v delovnem programu, hkrati pa se še naprej prilagajal spremembam, ki izhajajo iz zunanjega okolja: trenutni pregled treh evropskih nadzornih organov ali zakonodajna pobuda o vseevropskem osebnem pokojninskem produktu (PEPP) lahko prinese nove naloge. Prav tako se lahko pokažejo nove prednostne naloge zaradi odločitve Združenega kraljestva, da izstopi iz Evropske unije.

Na koncu bi se rad samo še zahvalil zaposlenim organa EIOPA ter članom upravnega odbora in odbora nadzornikov za njihovo predanost in trdo delo čez vse leto. V svojem in imenu kolegov lahko rečem, da smo ponosni, da delamo za Evropo, in na delo, ki ga opravljamo, saj lahko zaradi našega dela ljudje in podjetja koristijo varne in zanesljive finančne ustanove in sisteme.

POVZETEK

VARSTVO POTROŠNIKOV

Za krepitev varstva potrošnikov prispeva organ EIOPA k pametnemu regulativnemu okviru, ki spodbuja preglednost, enostavnost in pravičnost. V letu 2017 je organ EIOPA pomagal s tehničnimi nasveti o morebitnih delegiranih aktih v zvezi z direktivo o distribuciji zavarovalnih produktov, konsolidacijo prodajnih praks za neposredne prodajalce in posrednike ter svetovanjem potrošnikom glede na njihove potrebe. Dopolnil je tudi osnutek izvajanja tehničnih standardov glede dokumentov z informacijami o zavarovalnih produktih, pri čemer je vzpostavil standardizirano obliko, ki jasno, zgoščeno in dostopno zagotavlja potrebne informacije o zavarovalnih produktih. Organ EIOPA je pripravil tudi smernice o prodaji zavarovalnih naložbenih produktov (IBIP) „samo za izvajanje“, s katerimi naslavlja primere, ko distributerji zavarovalnih produktov ne podajajo nasvetov ali ne preverijo potrošnikovega poznavanja produkta oziroma povezanih tveganj, da bi tako čim bolj zmanjšali tveganja zaradi zavajajoče prodaje.

Poleg tega proaktivno sodeluje pri prepoznavanju in obvladovanju tveganj, ki pomenijo škodo za potrošnike. Tematski pregled denarnih spodbud in nadomestil je opozoril na morebitno navzkrižje interesov, do katerega lahko pride pri produktih življenjskega zavarovanja, vezanega na enote investicijskih skladov oziroma na enote kritnega sklada, ki se prodajajo na podlagi denarnih spodbud in nadomestil, ki jih plačajo upravljavci premoženja.

Poročilo organa EIOPA o potrošniških trendih kaže na znatno povečanje pritožb s strani potrošnikov v zavarovalniškem sektorju. Strateško pomembna točka v zavarovalniškem sektorju, ki je bila prav tako opredeljena v poročilu in ji organ EIOPA še naprej namenja veliko pozornost, je digitalizacija, povezana s tehnološko naravnanimi inovacijami v zavarovalniškem sektorju in sektorju pokojnin.

KONVERGENCA NADZORA IN IZBOLJŠANJE DELOVANJA NOTRANJEGA TRGA

Prizadevanja organa, da doseže konvergenco nadzora in izboljša delovanje notranjega trga, se delijo na zagotavljanje dobrega in preudarnega regulativnega okvira, vzpostavljanje okvira za poročanje ter ustvarjanje konvergenca za dosleden in visokokakovosten nadzor. Prednostna naloga organa EIOPA v letu 2017 je bila v okviru njegove pristojnosti, da prispeva k dosledni uporabi uredbe Solventnost II, ocena in pregled uredbe, ki temeljita na enoletnih izkušnjah z njenim izvajanjem. Prvi niz nasvetov organa EIOPA zajema ključne vidike standardne formule za zmanjšanje njegove kompleksnosti, hkrati pa ohranjanje sorazmernega, tehnično zanesljivega in doslednega nadzornega sistema, ki je občutljiv na tveganja.

Izvajanje vsakodnevnega nadzora je naloga pristojnih nacionalnih organov, organ EIOPA pa jih podpira pri dosledni in konvergentni uporabi prava Evropske unije s konvergenco nadzora. Med pomembnimi orodji sta zagotavljanje prilagojene podpore in povratne informacije o dosledni uporabi uredbe Solventnost II. Organ EIOPA je leta 2017 sodeloval tudi pri pregledu bilance stanja zavarovanja in pregledu sredstev pokojninske blagajne v bolgarskem zavarovalniškem sektorju in sektorju pokojnin, kjer je pomagal z usklajevanjem in tehničnim strokovnim znanjem.

Organ prispeva h krepitvi nadzora nad čezmejnimi skupinami, kar smo leta 2017 izboljšali z novim orodjem platform za čezmejni nadzor. Platforme, ki jih je organ EIOPA vzpostavil kot odziv na ugotovljena tveganja v zvezi s čezmejnimi poslovanjem, omogočajo tesnejše in bolj pravočasno sodelovanje med zavarovalnimi nadzornimi organi. S tem lahko hitreje prepoznamo in ocenimo tveganja na trgu ter posledično sprejmemo sporazum o potrebi po

nadzornih ukrepih in posegih. Organ EIOPA aktivno sodeluje tudi na sestankih kolegijev nadzornikov, ki nadzirajo čezmejne zavarovalniške skupine. Njegov prispevek je viden v jasni podlagi za praktično in operativno sodelovanje znotraj kolegijev. Svoja prizadevanja smo v letu 2017 nadalje okrepili z revizijo strategije kolegijev organa EIOPA o nadaljnjem izkoriščanju skupnih prizadevanj pristojnih nacionalnih organov in organa EIOPA.

Notranji model je bil vzpostavljen in odobren po pristopu, ki temelji na načelih, z obsežnimi zahtevami po statistični kakovosti, procesih in vključevanju v obvladovanje tveganj. Ta pristop bi morala ustrezno uporabljati podjetja za vsak posamezni profil tveganja pri razvoju in uporabi modela, v fazi odobritve in stalnega nadzora pa bi ga moral oceniti pristojni nacionalni organ. Organ EIOPA zagotavlja dragoceno podporo obravnavanju tveganja za nedoslednosti med nadzornimi praksami in pri prepoznavanju podjetij, v katerih se zdi kakovost uporabe modelov slabša kot pri konkurentih. Leta 2017 se je začel izvajati projekt z uporabo razpoložljivih orodij organa EIOPA za obravnavo glavnih nedoslednosti v dinamični prilagoditvi za nestanovitnost (DVA), ki je pokazal, da lahko različni pristopi pri modeliranju DVA povzročijo pomembne razlike v izidih, kar lahko predstavlja oviro pri zagotavljanju enakih pogojev za vse. Projekt o modeliranju državnega tveganja v notranjih modelih je pripeljal do ugotovitve, da je sicer upravičeno uporabiti različne pristope, vendar so bile opažene pomembne razlike pri umerjanju modelov, ki jih trenutno spremljajo pristojni nacionalni organi in organ EIOPA.

V letu 2017 je organ EIOPA objavil tri mnenja glede nadzora: oceno notranjih modelov, ki vključujejo prilagoditev DVA, konvergenco nadzora glede na odločitev Združenega kraljestva o izstopu iz EU in nadaljevanje izvajanja storitev v luči izstopa Združenega kraljestva iz EU.

Natančno in učinkovito poročanje temelji tako na skupnem okviru kot tudi na zmogljivosti za zbiranje in analizo podatkov. Z vsemi temi elementi lahko organ EIOPA izračuna ključne informacije, vključno z mesečnimi obrestnimi merami, ki niso izpostavljene tveganjem, in simetrično prilagoditvijo tveganja lastniškega kapitala. Organ EIOPA je pooblaščen tudi za izračun končnega termenskega tečaja. Metodologije, določene leta 2017, zagotavljajo, da se ta spreminja postopno in predvidljivo, kar zavarovancem do-

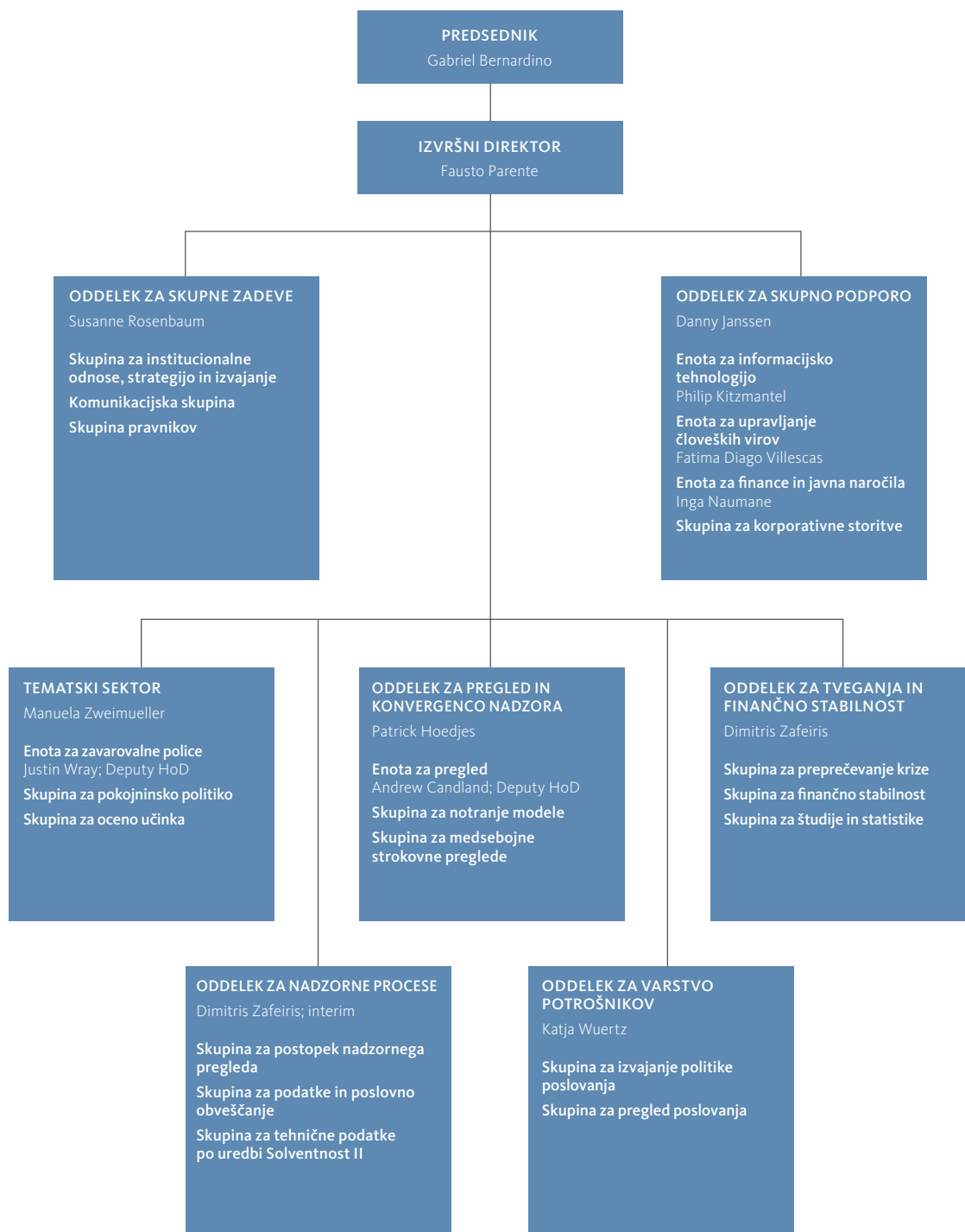
pušča, da se prilagodijo spremembam v okolju obrestnih mer, in omogoča varstvo imetnikov polic. Poleg tega si organ EIOPA s svojim delom prizadeva za nadaljnji razvoj svojih sistemov za varno zbiranje, upravljanje, analizo in razširjanje podatkov, vključno z objavo zavarovalniške taksonomije Solventnost II, različice 2.2.o.

Z namenom povečanja globalne konvergence in usklajenih nadzornih praks po vsem svetu je organ EIOPA še naprej sodeloval pri pomembnih pobudah, kot je na primer mednarodni kapitalski standard, različica 2.o, in izvajal številne nove sporazume, na primer memorandum o soglasju (MOU), z državami, ki niso članice EU („tretjimi državami“), in mednarodnimi organizacijami. Na področju podatkov o pokojninah je organ EIOPA začel posvetovanje z namenom povečanja učinkovitosti ter nadaljnje krepitve spremljanja in analize evropskega sektorja poklicnih pokojnin, in sicer z enotnim okvirom za redne zahteve organa EIOPA po informacijah za zagotavljanje informacij o poklicnih pokojninah.

FINANČNA STABILNOST

Organ lahko z ocenjevanjem in spremljanjem finančnega sistema prepozna grožnje finančni stabilnosti evropskega zavarovalniškega sektorja in sektorja pokojnin ter ustrezno zmanjšuje tveganja. V letu 2017 je izvedel stresni test za poklicne pokojnine, ki zagotavlja zanesljivo oceno odpornosti institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje (IORP). Izkazalo se je, da bi se lahko sponzorji več kot četrte institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje soočili z izzivi pri izpolnjevanju svojih obveznosti. Poleg tega lahko pokojninske obveznosti pomenijo znaten pritisk na solventnost in prihodnjo donosnost podjetij z morebitnim zunanjim učinkom na realni sektor. Z zagotavljanjem poročanja podatkov iz uredbe Solventnost II lahko organ EIOPA poveča številne obstoječe produkte, kot so četrletni prikaz tveganja in poročila o finančni stabilnosti, ter objavlja nove informacije, npr. statistiko Solventnosti II o evropskem zavarovalniškem sektorju. Organ EIOPA je v okviru svojega mandata za preprečevanje krize izdal mnenje o usklajenosti okvira za sanacijo in reševanje ter nadaljeval s pripravo okvira za makrobonitetno politiko v zavarovalništvu.

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZA LETO 2017

Na dan 31. decembra 2017

STIK Z EU

Osebno

Po vsej Evropski uniji je na stotine informacijskih točk Europe Direct. Naslov najbližje lahko najdete na spletni strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Po telefonu ali elektronski pošti

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji. Nanjo se lahko obrnete:

- s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri ponudniki lahko klic zaračunajo),
- s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696 ali
- po elektronski pošti s spletne strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

ISKANJE INFORMACIJ O EU

Na spletu

Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletišču Europa: https://europa.eu/european-union/index_sl.

Publikacije EU

Brezplačne in plačljive publikacije EU lahko prenesete s <http://publications.europa.eu/sl/publications> ali jih tam naročite. Za več izvodov brezplačnih publikacij se obrnite na Europe Direct ali najbližjo informacijsko točko (https://europa.eu/european-union/contact_sl).

Zakonodaja EU in drugi dokumenti

Do pravnih informacij EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1952 v vseh uradnih jezikovnih različicah, lahko dostopate na spletišču EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>.

Odpri podatki EU

Do podatkovnih zbirk EU lahko dostopate na portalu odprtih podatkov EU (<http://data.europa.eu/euodp/sl>). Podatke lahko brezplačno prenesete in uporabite tudi v komercialne namene.

**EUROPEAN INSURANCE AND
OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY**

Westhafenplatz 1,
60327 Frankfurt am Main, Germany

Urad za publikacije

ISBN 978-92-9473-080-0